

פרשת בחוקותי – רביעי

כז (ס) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

א וּמַלִּיל יִי, עִם מֹשֶׁה לְמִימַר.

(ב) דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יִפְלֹא גֵדֶר בְּעַרְכָּךָ נִפְשֹׁת לַיהוָה:

ב מַלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִימַר לַהוֹן, גָּבֵר, אָרִי יִפְרִישׁ גִּדֶּר בְּפָרֶסֶן נִפְשָׁתָא, קָדָם יִי.

רס"א כִּי יִפְלֹא: יִפְרִישׁ בְּפִיו. בְּעַרְכָּךָ נִפְשֹׁת: לַתֵּן עֶרֶךְ נִפְשׁוֹ לומר עֶרֶךְ דָּבָר שֶׁנִּפְשׁוֹ תִּלְוֶיהָ בּוֹ: 'עָלִי':

(ג) וְהָיָה עֶרְכָּךָ הַזֵּכֶר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בֶּן־שְׁשִׁים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכָּךָ חֲמִשִּׁים שָׁקֶל בַּסֶּף בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:

ג וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה, דְּדִכּוּרָא, מִבֶּר עֶסְרִין שָׁנִין, וְעַד בֶּר שְׁתֵּין שָׁנִין: וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה, חֲמִשִּׁין סִלְעִין דְּכֶסֶף בְּסִלְעֵי קֹדֶשׁא.

רס"ב וְהָיָה עֶרְכָּךָ וְגו': אֵין עֶרֶךְ זֶה לְשׁוֹן דְּמִים, אֱלֹא בֵּין שֶׁהוּא יָקָר בֵּין שֶׁהוּא זוּל כְּפִי שְׁנִיּוֹ – הוּא הָעֶרֶךְ הַקָּצוּב עָלָיו בְּפֶרֶשָׁה זֹה. עֶרְכָּךָ: כְּמוֹ 'עֶרֶךְ'; וְכָפֶל הַכְּפִי"ן, לֹא יִדְעָתִי מֵאִיזָה לְשׁוֹן הוּא:

(ד) וְאִם־נִקְבְּהָ הוּא וְהָיָה עֶרְכָּךָ שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל:

ד וְאִם נִקְבַּתָּא, הִיא וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה, תִּלְתִּין סִלְעִין.

(ה) וְאִם מִבֶּן־חֲמִשׁ שָׁנִים וְעַד בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכָּךָ הַזֵּכֶר עֶשְׂרִים שָׁקֶל וְלִנְקֻבָּה עֶשְׂרֵת שָׁקֶלִים:

ה וְאִם מִבֶּר חֲמִישׁ שָׁנִין, וְעַד בֶּר עֶסְרִין שָׁנִין וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה דְּדִכּוּרָא, עֶסְרִין סִלְעִין; וְלִנְקֻבָּתָא, עֶסֶר סִלְעִין.

רס"ג וְאִם מִבֶּן־חֲמִשׁ שָׁנִים: לֹא שִׁיחָא הַנּוֹדֵר קֶטֶן, שְׂאִין בְּדִבְרֵי קֶטֶן כָּלוּם, אֱלֹא גְדוֹל שְׂאֹמֵר: 'עֶרֶךְ קֶטֶן הַזֶּה, שֶׁהוּא בֶּן חֲמִשׁ שָׁנִים, עָלִי':

(ו) וְאִם מִבֶּן־חֹדֶשׁ וְעַד בֶּן־חֲמִשׁ שָׁנִים וְהָיָה עֶרְכָּךָ הַזֵּכֶר חֲמִשָּׁה שָׁקֶלִים בַּסֶּף וְלִנְקֻבָּה עֶרְכָּךָ שְׁלֹשֶׁת שָׁקֶלִים בַּסֶּף:

ו וְאִם מִבֶּר יֶרֶחָא, וְעַד בֶּר חֲמִישׁ שָׁנִין וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה דְּדִכּוּרָא, חֲמִישׁ סִלְעִין דְּכֶסֶף; וְלִנְקֻבָּתָא פֶרֶסְנִיָּה, תִּלְתִּ סִלְעִין דְּכֶסֶף.

(ז) וְאִם מִבֶּן־שְׁשִׁים שָׁנָה וְלַעֲלָא, אִם דְּכּוּרָא וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה, חֲמִישׁ עֶסֶר סִלְעִין; וְלִנְקֻבָּתָא, עֶסֶר סִלְעִין:

ז וְאִם מִבֶּר שְׁתֵּין שָׁנִין וְלַעֲלָא, אִם דְּכּוּרָא וַיְהִי פֶרֶסְנִיָּה, חֲמִישׁ עֶסֶר סִלְעִין; וְלִנְקֻבָּתָא, עֶסֶר סִלְעִין.

רס"ד וְאִם מִבֶּן־שְׁשִׁים שָׁנָה וְגו': כְּשֶׁמִּגִּיעַ לִימֵי הַזְקָנָה הָאִשָּׁה קְרוּבָה לְהַחֲשִׁב כְּאִישׁ, לְפִיכָךְ הָאִישׁ פּוֹחֵת בְּהַזְדַּקְנוֹ יוֹתֵר מִשְׁלִישׁ בְּעֶרְכּוֹ וְהָאִשָּׁה אֵינָה פּוֹחֶתֶת אֱלֹא שְׁלִישׁ בְּעֶרְכָּהּ דְּאֹמְרֵי אֲנָשִׁי: סָבָא בְּבִיתָא – פָּחָא בְּבִיתָא, סָבָתָא בְּבִיתָא – סִימָא בְּבִיתָא, וְסִימָנָא טָבָא בְּבִיתָא:

(ח) וְאִם־מָדָּה הוּא מִעֶרְכָּךָ וְהָעֵמִידוֹ לִפְנֵי הַבֹּהֶן וְהָעֵרִיד אֹתוֹ הַבֹּהֶן עַל־פִּי אֲשֶׁר תִּשְׁיֹג יָד הַגִּזֵּר יַעֲרִיכְנוּ הַבֹּהֶן:

ח וְאִם מִסְפִּין הוּא, מִפֶּרֶסְנִיָּה וִיקִימֶנָּה קָדָם כְּהֵנָּא, וַיִּפְרוּס יִתִּיהָ כְּהֵנָּא: עַל פֶּם, דְּתַדְבִּיק יָד גִּזְרָא יִפְרִסְנִיָּה, כְּהֵנָּא.

רס"ה וְאִם מָדָּה הוּא: שְׂאִין יָדוֹ מִשְׁגַּת הָעֶרֶךְ הַזֶּה. וְהָעֵמִידוֹ: לְנַעֲרֹךְ לִפְנֵי הַבֹּהֶן, וַיַּעֲרִיכְנוּ לְפִי הַשְּׁגַת יָדוֹ שֶׁל מִעֲרִיד. עַל־פִּי אֲשֶׁר תִּשְׁיֹג: לְפִי מַה שִּׁישׁ לוֹ יִסְדְּרָנוּ וַיִּשְׁאִיר לוֹ כְּדֵי תִיּוֹ: מָטָה, כֹּר, כָּסֶת וְכָלִי אֲמָנוּת; אִם הָיָה חֲמָר, מִשְׁאִיר לוֹ חֲמורוֹ:

(ט) וְאִם בְּהִמָּה אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יִהְיֶה־קֹדֶשׁ:

ט וְאִם בְּעִירָא דִּיקְרָבוֹן מִנֵּה קֶרְבָּנָא, קָדָם יִי: כָּל דִּיתִין מִנֵּה קָדָם יִי, יְהִי קֹדֶשׁא.

רס"ו כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ: אָמַר: 'רִגְלָהּ שֶׁל זֹו עוֹלָה', דְּבָרֵיו קִימִין וְתַמְכֵּר לְצִרְכֵי עוֹלָה וְדָמִיָּה חֲלִין, חוּץ מִדָּמֵי אוֹתוֹ הָאֵבֶר:

י לֹא יִחְלִיפְנוּ וְלֹא־יִמִּיר אֹתוֹ טוֹב בָּרַע אוֹרַע בְּטוֹב וְאִם־הָמֵר יִמִּיר בְּהִמָּה בְּבִהֶמָּה וְהָיָה־הוּא וְתִמּוּרְתּוֹ יִהְיֶה־קֹדֶשׁ:

י לֹא יִחְלַפְנִיָּה, וְלֹא יַעֲבֵר יִתִּיהָ טָב בְּכִישׁ אוֹ בִישׁ בְּטָב; וְאִם חֲלָפָא יִחְלִיף בְּעִירָא בְּבִעִירָא, וַיְהִי הוּא וְחִלּוּפִיָּה יְהִי קֹדֶשׁא.

רס"ז טוֹב בָּרַע: תָּם בְּבַעַל מוֹם. אוֹרַע בְּטוֹב: (ת"כ, תמורה ט) וְכָל שָׂכָן טוֹב בְּטוֹב וָרַע בָּרַע:

(כ) וְאִם־בְּהִמָּה אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יִהְיֶה־קֹדֶשׁ:

יב וַיִּפְרוּס כְּהֵנָּא יִתֵּהּ, בֵּין טָב וּבֵין בִישׁ: כְּפָרֶסֶן כְּהֵנָּא, בֵּין יְהִי.

(כא) וְאִם כָּל־בְּהִמָּה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא־יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה וְהָעֵמִיד אֹתָהּ הַבְּהִמָּה לִפְנֵי הַבֹּהֶן:

יג וְאִם מִפְּרָק, יִפְרָקְנָה וַיּוֹסִיף חֲמִשִּׁיָּה, עַל פֶּרֶסְנִיָּה.

(כב) וְהָעֵרִיד הַבֹּהֶן אֹתָהּ בֵּין טוֹב וּבֵין רָע בְּעֶרְכָּךָ הַבֹּהֶן בֶּן יְהוָה:

יד וּגָבֵר, אָרִי יִקְדִּישׁ יִתְּ בִּיתִיָּה קֹדֶשׁא קָדָם יִי וַיִּפְרִסְנִיָּה כְּהֵנָּא, בֵּין טָב וּבֵין בִישׁ: כְּמָא דִּיִּפְרוּס יִתִּיהָ כְּהֵנָּא, בֵּין יָקוּם.

(כג) וְאִם־גָּאֵל יִגְאֹלְנָה וַיֹּסֶף חֲמִישִׁתּוֹ עַל־עֶרְכָּךָ:

טו וְאִם דְּאִקְדִּישׁ יִפְרוּק, יִתְּ בִּיתִיָּה: וַיּוֹסִיף חֲמִשׁ כֶּסֶף פֶּרֶסְנִיָּה, עַל זֶה וַיְהִי לִיהָ.

(כד) וְאִישׁ כִּי־יִקְדֹּשׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָעֵרִיכוּ הַבֹּהֶן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כָּאֲשֶׁר יַעֲרִיד אֹתוֹ הַבֹּהֶן בֶּן יָקוּם:

טז וְאִם־הַמְקֹדֶשׁ יִגְאֹל אֶת־בֵּיתוֹ וַיֹּסֶף חֲמִישִׁית כֶּסֶף־עֶרְכָּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ:

(כה) וְאִם־גָּאֵל יִגְאֹלְנָה: בְּבַעַלִּים הַחֲמִיר הַכְּתוּב לְהוֹסִיף חֲמִשׁ (ת"כ) וְכֵן בְּמִקְדִּישׁ בֵּית, וְכֵן בְּמִקְדִּישׁ אֶת הַשְּׂדֵה, וְכֵן בְּפִדְיוֹן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי הַבְּעָלִים מוֹסִיפִין חֲמִשׁ וְלֹא שְׂאֹר כָּל אָדָם:

(כז) וְאִישׁ כִּי־יִקְדֹּשׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָעֵרִיכוּ הַבֹּהֶן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כָּאֲשֶׁר יַעֲרִיד אֹתוֹ הַבֹּהֶן בֶּן יָקוּם:

יז וּגָבֵר, אָרִי יִקְדִּישׁ יִתְּ בִּיתִיָּה קֹדֶשׁא קָדָם יִי וַיִּפְרִסְנִיָּה כְּהֵנָּא, בֵּין טָב וּבֵין בִישׁ: כְּמָא דִּיִּפְרוּס יִתִּיהָ כְּהֵנָּא, בֵּין יָקוּם.

(כח) וְאִם־הַמְקֹדֶשׁ יִגְאֹל אֶת־בֵּיתוֹ וַיֹּסֶף חֲמִישִׁית כֶּסֶף־עֶרְכָּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ:

יח וְאִם דְּאִקְדִּישׁ יִפְרוּק, יִתְּ בִּיתִיָּה: וַיּוֹסִיף חֲמִשׁ כֶּסֶף פֶּרֶסְנִיָּה, עַל זֶה וַיְהִי לִיהָ.